

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

16 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către partea vătămată Bursuc Sergiu și de către reprezentantul legal al părții vătămate minore Chetrosan Nicolae, Chetrosan Tatiana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2021 și sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 15 august 2020, în cauza penală în privința lui

Chetrosan Valentin xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Ursachi Marin xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Ciumac Dorin xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 12.06.2020 – 15.08.2020;

Instanța de apel: 10.09.2020 – 23.02.2021;

Instanța de recurs: 04.06.2021 – 16.11.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 15 august 2020, în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 164 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare fiecare.

Potrivit art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, pentru un termen de probațiune de 2 (doi) ani fiecare.

A fost admisă acțiunea civilă, fiind dispusă încasarea în mod solidar din contul lui Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin în beneficiul

statului, cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor în sumă de 768 (șapte sute șazeci și opt) lei.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că la 17 iulie 2019, aproximativ ora 22:30 Chetrosan Valentin, acționând împreună și de comun acord cu Ciumac Dorin și Ursachi Marin, urmărind scopul răpirii minorilor xxxxx și xxxxx, sau deplasat la domiciliile acestora situate în xxxxx, chemându-i în stradă, unde au aplicat asupra ultimilor violență fizică, manifestată prin aplicarea de lovituri în diferite regiuni ale corpului, după care forțat i-au urcat în automobilul de model „Toyota” ce aparține lui Ursachi Marin și i-au transportat pe un câmp situat în extravilanul s. Copceac, r-nul Ștefan Vodă, unde Chetrosan Valentin, Ciumac Dorin și Ursachi Marin au aplicat în continuare violența fizică asupra minorilor, cauzându-i lui xxxxx, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201930D0060 din 14 august 2019, leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală ușoară.

Acțiunile inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin au fost încadrate în baza art. 164 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, *răpirea a două persoane, săvârșită de mai multe persoane, cu bună știință asupra unui minor.*

3. Partea vătămată Bursuc Sergiu și reprezentantul legal al părții vătămate minore xxxxx, Chetrosan Tatiana, au contestat sentința cu apel solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, să le fie stabilită pedeapsa cu executare reală și să fie dispusă încasarea din contul inculpaților a prejudiciului material și moral în sumă de 100 000 lei de la fiecare.

În motivarea apelului au invocat, că prima instanță nu a citat avocatul care urma să le reprezinte interesele, astfel fiindu-le încălcat dreptul la apărare, și dreptul de a înainta o acțiune civilă privind încasarea prejudiciului material și moral.

Cu referire la pedeapsa stabilită inculpaților, au susținut părțile vătămate că prima instanță a stabilit o pedeapsă prea blândă inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, deși aceștia au săvârșit o infracțiune în privința unui minor și nu au recuperat prejudiciul moral și material.

Prin urmare, au menționat că prima instanță eronat au conchis asupra faptului că inculpații se caracterizează pozitiv de la locul de trai, or, de fapt Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, sunt persoane conflictuale, care au un comportament agresiv pe teritoriul s. Copceac.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2021, a fost admis apelul, casată sentința primei instanțe, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 164 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, le-a fost stabilită pedeapsa de 5 (cinci) ani închisoare fiecare.

Potrivit art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, pentru un termen de probațiune de 5 (cinci) ani fiecare.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Bursuc Sergiu și de reprezentantul legal al părții vătămate minore xxxxx, Chetrosan Tatiana, fiind dispusă încasarea în mod solidar din contul lui Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, în beneficiul:

- reprezentantului legal al părții vătămate minore xxxxx, Chetrosan Tatiana, prejudiciul material în sumă de 5 000 (cinci mii) lei, pentru asistență juridică și în sumă de 1 161 (o mie o sută șaiszeci și unu, 82) lei, cheltuieli suportate pentru tratament și transport;

- părții vătămate Bursuc Sergiu, prejudiciul material în sumă de 5 000 (cinci mii) lei, pentru asistență juridică.

A fost dispusă încasarea prejudiciului moral din contul lui Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin în beneficiul reprezentantului legal al părții vătămate minore xxxxx, Chetrosan Tatiana, în sumă a câte 20 000 (douăzeci mii) lei fiecare, și în beneficiul părții vătămate Bursuc Sergiu, în sumă a câte 10 000 (zece mii) lei fiecare.

În rest, au fost menținute dispozițiile sentinței primei instanțe.

4.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe, prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării, și just a adoptat sentința de condamnare în privința inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin în baza art. 164 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, conform semnelor calificative – răpirea a două persoane, săvârșită de mai mult persoane, cu bună știință asupra unui minor.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că prima instanță corect a stabilit situația de fapt și a concluzionat asupra vinovăției inculpaților, efectuând cercetarea judecătorească și examinând cauza cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, fapt ce atestă că nu urmează a fi reținută o altă situație de fapt decât cea stabilită în rechizitoriu și de către prima instanță.

Astfel, instanța de apel a reținut că deși inculpații Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin și-au recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, vina acestora se mai dovedește și prin probele administrate legal în cadrul urmăririi penale, recercetate în cadrul primei instanțe și în instanța de apel, și anume: declarațiile părții vătămate minore xxxxx, date la urmărirea penală (f.d.49-50, vol.I); declarațiile părții vătămate Bursuc Sergiu, date la urmărirea penală (f.d.52-53, vol.I), și declarațiile suplimentare ale părții vătămate Bursuc Sergiu, date în cadrul ședințe de judecată; declarațiile martorului Bursuc Valentina, date la urmărirea penală (f.d.13, vol.I); declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore xxxxx, Chetrosan Tatiana (f.d.45, vol.I), și declarațiile suplimentare ale reprezentantului legal al părții vătămate minore xxxxx,

Chetrosan Tatiana, date în cadrul ședinței de judecată (f.d.101, vol.I); declarațiile martorului minor xxxxx, date la urmărirea penală (f.d.155, vol.I); declarațiile martorului Găină Constantin (f.d.115, vol.I); raportul de expertiză judiciară nr. 201930D0060 din 14 august 2019 (f.d.31-32, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 11 noiembrie 2019 (f.d.83, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 11 noiembrie 2019 (f.d.85, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 04 decembrie 2019 (f.d.95, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 11 noiembrie 2019 (f.d.97, vol.I).

Instanța de apel a stabilit, că sentința primei instanțe a fost contestată de către partea vătămată și reprezentantul părții vătămate, în partea individualizării pedepsei și acțiunii civile, solicitând ca inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin să le fie stabilită pedepe mai aspre și să fie admisă integral acțiunea civilă, astfel că referitor la vinovăția și încadrarea juridică a faptei săvârșite de inculpați, sentința nu a fost contestată, din care motiv instanța de apel a precizat că urmează să se expună doar în privința argumentelor invocate în apelul declarat.

Analizând totalitatea probelor administrate și cercetate în cadrul ședințelor de judecată și verificate, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată soluția primei instanțe privind recunoașterea inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, fiindu-le stabilită pedepe sub formă de închisoare pentru un termen de 4 ani fiecare, cu suspendarea executării pedepsei stabilite pe un termen de probațiune de 2 ani fiecare, cu obligarea inculpaților să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent, pe parcursul termenului de probațiune.

În acest context, instanța de apel a menționat că prima instanță a stabilit pedepe prea blânde inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, în raport cu infracțiunea săvârșită, or, potrivit art. 61, 75 Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnăților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnăților.

Prin urmare, instanța de apel a indicat că prima instanță, la aplicarea pedepsei inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin a reținut că aceștia și-au recunoscut vinovăția, sau căit sincer de cele săvârșite, și-au cerut scuze de la părțile vătămate, potrivit revindicărilor, Ursachi Marin și Ciumac Dorin anterior nu au fost condamnați, iar Chetrosan Valentin anterior a fost condamnat, însă antecedentul penal a fost stins (f.d.121, vol.I), faptul că inculpatul Ciumac Dorin, se caracterizează pozitiv de la locul de trai și este încadrat în câmpul muncii (f.d.56, vol.I), inculpatul Ursachi Marin, de la locul de trai se caracterizează pozitiv și are la întreținere doi copii minori, nu este încadrat în câmpul muncii (f.d.62, vol.I), din care motiv prima instanță a aplicat în privința inculpaților prevederile art. 90 Cod penal, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, pentru un termen de 2 ani fiecare.

În opinia instanței de apel, prima instanță urma să aplice inculpaților pedeapsa cu suspendarea executării acesteia pentru un termen mai mare de 2 ani, în baza prevederilor art. 90 Cod penal, or, în urma infracțiunii săvârșite de către inculpații Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, părții vătămate minore xxxxx i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare (f.d.31-32, vol.I), iar prejudiciul material și moral nu a fost recuperat, din care motiv instanța de apel a conchis că pedeapsa stabilită de către prima instanță, nu va contribui la realizarea scopului pedepsei penale de reeducare, precizând astfel că inculpaților urmează să le fie aplicate pedepse mai aspre, proporționale faptei prejudiciabile săvârșite, și anume executarea pedepsei stabilite inculpaților, cu suspendarea condiționată pentru un termen de probațiune de 5 ani. Mai mult, potrivit declarațiilor părților vătămate, aceștia au solicitat ca inculpații să fie pedepsiți, însă să nu fie privați de libertate (f.d.219, vol.I), totodată instanța de apel luând în considerație și faptul că inculpații au și copii minori la întreținere.

Cu referire la argumentele invocate în apel, precum că nu a fost restituit prejudiciul cauzat, instanța de apel a reținut în acest sens faptul că și părțile vătămate au opus obstacole în restituirea acestuia, întrucât au solicitat un prejudiciu, care în urma discuțiilor referitor la suma prejudiciului, se finalizau fără rezultate scontate.

De asemenea, reținând prevederile art. 90 alin. (1), (2) Cod penal, instanța de apel a concluzionat că solicitările părților vătămate privind aplicarea pedepsei penale cu închisoare, cu executare reală inculpaților, urmează a fi respinse, întrucât Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin nu au antecedente penale, se caracterizează pozitiv, și-au cerut scuze de la părțile vătămate, iar în ședința de judecată în cadrul primei instanțe părțile vătămate au declarat că nu doresc ca inculpații să se afle în locurile de detenție, precizând că este rațional de a fi suspendată executarea pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității inculpaților, ca în termenul de probațiune, prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce li s-a acordat, ceea ce va oferi o mai bună protecție intereselor societății decât izolarea vinovaților de societate.

Astfel, luând în considerație personalitatea inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, și politica penală a statelor europene ce derivă din recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei potrivit căreia instanțele de judecată ar trebui să recurgă mai des la pedepse alternative detențiunii când este cazul, instanța de apel a conchis că în privința inculpaților urmează a fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite pe un termen de probațiune 5 ani.

Totodată, referitor la acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate, reținând prevederile art. 219 alin. (1), 221 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, instanța de apel a stabilit că prima instanță neîntemeiat nu a dispus amânarea examinării cauzei din 11 august 2020, pentru a acorda posibilitate

părților vătămate să depună acțiune civilă, în contextul în care părțile vătămate au declarat că nu sunt de acord cu examinarea cauzei în lipsa avocatului Petru Grumeza, care le reprezintă interesele și care urma să înainteze acțiunea civilă.

În acest context, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată pretenția părților vătămate privind încasarea prejudiciului material, cheltuieli suportate pentru asistență juridică, în sumă de 5 000 lei fiecare, din contul inculpaților, deoarece această sumă a fost achitată avocatului Petru Grumeza, în baza contractului de asistență juridică nr. 1393626 din 24 septembrie 2019 (f.d.54, vol.I) și bonului de plată, anexat la acțiunea civilă.

Mai mult, instanța de apel a stabilit că prejudiciul material cauzat minorului xxxxx pentru tratament și transport în sumă de 5 000 lei, urmează a fi admis parțial, în sumă de 1 161,82 lei, deoarece potrivit bonurilor anexate la acțiunea civilă, această sumă se confirmă, în rest, cheltuielile nu au fost demonstrate, din care motiv a conchis că urmează a fi respinse ca fiind neprobate.

De asemenea, instanța de apel a precizat că părțile vătămate au solicitat și încasarea prejudiciului moral în sumă, a câte 50 000 lei pentru fiecare, din contul inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, astfel că în opinia instanței de apel această pretenție, parțial este întemeiată, apreciind că suma de 50 000 lei, este una exagerată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana inculpaților, precum și de comportamentul acestora după săvârșirea infracțiunii, care au recunoscut vinovăția și au solicitat examinarea cauzei în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod penal.

Prin urmare, reținând prevederile art. 2036 alin. (1), 2037 alin. (1) Cod civil, instanța de apel a precizat că în cadrul ședinței de judecată s-a stabilit cu certitudine că partea vătămată Bursuc Sergiu și partea vătămată minoră xxxxx, au suportat și un prejudiciu moral. Estimarea daunei morale suportată de părțile vătămate se manifestă prin suportarea prejudiciilor cauzate personalității afective, care se referă la suferințe de categorie psihică, ceea ce reprezintă stare de stres și frustrare.

Astfel, instanța de apel a conchis, că cerințele reprezentantului părții vătămate minore xxxxx, în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei, sunt exagerate, stabilind în acest sens că încasarea sumei a câte 20 000 lei, din contul fiecărui inculpat, este una echitabilă și proporțională circumstanțelor săvârșirii infracțiunii și a acțiunilor ilegale ale inculpaților îndreptate împotriva părții vătămate minore xxxxx, care potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201930D0060 din 14 august 2019, s-a constatat că i-au fost cauzate hematom al septului nazal, bilateral, produs posibil în circumstanțele indicate, care condiționează o dereglare de scurtă durată a sănătății și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală ușoară (f.d.31-32, vol.I).

Totodată, instanța de apel a apreciat ca fiind exagerate și cerințele părții vătămate Bursuc Sergiu, în partea încasării prejudiciului moral în sumă de

50 000 lei, concluzionând că încasarea sumei a câte 10 000 lei, din contul fiecărui inculpat, este echitabilă și corespunde circumstanțelor în care a fost săvârșită infracțiunea și acțiunilor ilegale ale inculpaților îndreptate împotriva părții vătămate Bursuc Sergiu.

În concluzie, instanța de apel a menționat că caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice, le apreciază instanța de judecată, luând în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret în care părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale. În jurisprudența constantă a CtEDO (*cauza Costin vs România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții vs România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre vs România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.*), s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

5. Partea vătămată Bursuc Sergiu și reprezentantul părții vătămate minore xxxxx, Chetrosan Tatiana, fără a indica un temei concret din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, să le fie stabilită pedeapsa cu executare reală și să fie dispusă încasarea din contul inculpaților a prejudiciului material și moral în sumă de 100 000 lei de la fiecare.

În motivarea recursului ordinar recurenții indică, că la examinarea cauzei, instanțele de fond nu au ținut cont de toate circumstanțele agravante, de personalitatea inculpaților, precum și de alte circumstanțe.

Menționează că inculpații au săvârșit o infracțiune gravă, în privința unei persoane minore, aceștia se caracterizează negativ de la locul de trai, nu au recuperat prejudiciul material și moral cauzat.

6. Procurorul a depus referință la recursul declarat, pledând pentru admiterea acestuia.

Indică în susținerea referinței, că la individualizarea pedepsei stabilite inculpaților, instanța de apel a valorificat neclar criteriile generale de individualizare a pedepsei, precum și în privința prejudiciului moral, nu s-a expus clar.

7. Judecând recursul ordinar în baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, din considerentele ce urmează a fi expuse în continuare.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Din conținutul recursului declarat în cauză se constată că partea vătămată Bursuc Sergiu și reprezentantul legal al părții vătămate minore Chetrosan Valentin, Chetrosan Tatiana invocă dezacordul cu soluția instanțelor de fond în partea modului individualizării pedepsei stabilite inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, precum și în partea prejudiciului moral, motive care se subscriu temeiurilor de casare prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, și 10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către titularii cererii de recurs, în ceea ce privește modalitatea individualizării pedepsei stabilite inculpaților, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului din următoarele considerente.

În acest sens instanța de recurs menționează, că prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau

atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Din actele cauzei rezultă că prin sentința primei instanțe, Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciufac Dorin au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 164 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, la 4 ani închisoare fiecare, iar potrivit art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciufac Dorin, pentru un termen de probațiune de 2 ani fiecare.

La rândul său, fiind investită cu judecarea apelului părții vătămate Bursuc Sergiu și reprezentantului legal al părții vătămate minore xxxxx, Chetrosan Tatiana, instanța de apel dispunând admiterea acestuia, casarea parțială a sentinței, și rejudecând cauza, just a ajuns la concluzia că prima instanță a stabilit pedepse prea blânde inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciufac Dorin, învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, astfel corect stabilind că în speță, inculpaților

urma să le fie aplicate pedepse cu suspendarea executării acestora, pe un termen de probațiune mai mare de 2 ani, conform art. 90 Cod penal, deoarece în urma infracțiunii săvârșite de către inculpați, părții vătămate minore xxxxx, i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare (f.d.31-32, vol.I), iar prejudiciul material și moral nu a fost recuperat, și prin urmare pedeapsa stabilită inculpaților de către prima instanță, nu va contribui la realizarea scopului pedepsei penale de reeducarea vinovaților, din care motiv instanța de apel a concluzionat asupra necesității aplicării unei pedepse mai aspre inculpaților și proporțională faptei prejudiciabile săvârșite, stabilindu-le suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 5 ani pentru fiecare.

Așadar, Colegiul penal lărgit conchide că nu pot fi reținute argumentele avansate de către părțile vătămate în cererea de recurs referitor la faptul că instanța de apel, la stabilirea pedepsei inculpaților, nu a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, și anume că Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin au săvârșit o infracțiune gravă, în privința unei persoane minore, că aceștia se caracterizează negativ de la locul de trai și că nu au recuperat prejudiciul material și moral, neavând nici intenția de a compensa, or, se constată că la stabilirea pedepsei inculpaților, instanța de apel a reținut și faptul că potrivit declarațiilor părților vătămate date în cadrul ședinței primei instanțe, aceștia au pledat pentru aplicarea unei pedepse inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, însă fără privarea de libertate a acestora (f.d.219, vol.I), precum și faptul că inculpații au la întreținere copii minori, nu au antecedente penale și se caracterizează pozitiv de la locul de trai (f.d.56, 62, vol.I), și-au cerut scuze de la părțile vătămate, fiind de acord și cu compensarea prejudiciului cauzat, însă părțile vătămate solicită restituirea altui quantum a acestuia.

În acest context, Colegiul penal lărgit reține, că instanța de apel, individualizând pedeapsa stabilită inculpaților, a ținut cont de prevederile legale și a motivat aplicarea față de Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, a executării pedepsei cu suspendarea condiționată pentru un termen de probațiune de 5 ani fiecare, conform prevederilor art. 90 Cod penal, în baza tuturor circumstanțelor constatate în speță, determinante pentru stabilirea pedepsei, și prin urmare, corect a concluzionat că stabilirea acestei pedepse inculpaților, va contribui la realizarea scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a persoanelor vinovate.

Mai mult, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel apreciind ca fiind pertinente argumentele invocate în apelul părților vătămate cu privire la aplicarea unei pedepse mai aspre inculpaților, și concluzionând că pedeapsa stabilită de către prima instanță, sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani fiecare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpaților pentru un termen de probațiune de 2 ani fiecare, a stabilit lui Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal,

pedeapsa cu închisoare pentru un termen de 5 ani fiecare și conform art. 90 Cod penal, a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite inculpaților, pentru un termen de probațiune de 5 ani fiecare.

Lecturând textul deciziei contestate, instanța de recurs reține că instanța de apel a expus clar toate motivele pentru care a dispus condamnarea inculpaților Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii.

Astfel, Colegiul penal lărgit nu a constatat careva temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea soluției instanței de apel, fiind solidară cu concluziile formulate de această instanță, descrise la pct. 4.1. ale prezentei decizii și pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, considerând că reiterarea acesteia nu este necesară, întrucât corespunde jurisprudenței CtEDO, care în asemenea situație a indicat, că în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*a se vedea, în special, cauzele Garcia Ruiz v. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999; Helle v. Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997*).

Referitor la solicitarea părților vătămate cu privire la încasarea prejudiciului material și moral din contul inculpaților, a câte 100 000 lei de la fiecare, instanța de recurs constată că recurenții nu invocă în argumentarea recursului declarat, careva motive cu privire la ilegalitatea hotărârii atacate în partea ce se referă la dispunerea încasării prejudiciului material și moral din contul lui Chetrosan Valentin, Ursachi Marin și Ciumac Dorin în beneficiul părții vătămate Bursuc Sergiu și reprezentantului legal al părții vătămate minore xxxxx, Chetrosan Tatiana și având în vedere că părțile vătămate nu au motivat recursul prin prisma solicitării invocate cu privire la despăgubirile materiale și morale, Colegiul penal lărgit nu se va expune asupra acesteia, deoarece instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al părților vătămate cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată în speță, sunt relevante și explicațiile de la pct. 13 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 30 octombrie 2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, din care rezultă că, *„În materia despăgubirilor, materiale sau morale, nu există teme de casare care să îngăduie instanței de recurs să reaprecieze cuantumul acțiunii civile. Ca atare, în recurs nu se poate solicita reactualizarea despăgubirilor cuvenite, stabilite de instanța de fond”*.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, hotărârea atacată fiind una legală și

întemeiată, considerente din care recursul declarat de către partea vătămată Bursuc Sergiu și reprezentantul legal al părții vătămate minore xxxxx, Chetrosan Tatiana urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea deciziei atacate.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către partea vătămată Bursuc Sergiu și de către reprezentantul legal al părții vătămate minore xxxxx, Chetrosan Tatiana, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2021, în cauza penală în privința lui **Chetrosan Valentin xxxxx, Ursachi Marin xxxxx și Ciumac Dorin xxxxx.**

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **16 decembrie 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion